



№8, грудень, 2012р.



СЛОВО МЕТОДИСТА

РАЙОННИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ



ШАНОВНІ ОСВІТЯНИ!

Щиро вітаю вас із найдовгоочікуваними і світлими святами – Новим роком та Різдвом Христовим! Нехай ці свята – вісники оновлення, мрій і сподівань, принесуть вам і вашій родині добро, мир і достаток.

Напередодні Нового року прийнято загадувати бажання і вірити, що вони обов'язково здійсняться. Бажаю, щоб у новому році ви зробили все те, про що так давно мріяли.

Нехай прийдешній рік виправдає ваші найдобріші надії і прагнення, принесе вам тільки добробут, благополуччя, родинне тепло та злагоду, щиріх друзів та партнерів, шані та любові від рідних та близьких вам людей, щасливих та яскравих подій.

Зичу вам міцного здоров'я, творчих натхнень, здійснення ваших професійних планів!

Нехай панують у ваших домівках мир, взаєморозуміння й любов.

Щасливого Нового року та радісних свят!

Зоя АБЕЛЬЧУК, завідувачка РМК.

В учительській

ПУТЬ

Луна погружається в сеть

Ночного дождя.

Продрогіше дитя

Звездной пыли
падают вниз, не
удержав мечту.

І калечить собою
фантастичний меч
ту

Часть, що зоветься
последней.

Человек – лишь
параграф Вселенной.

Он – одиночество. И
быть откровенным

С одиночеством
сложнно. И сложно
забыть печаль.

На плечи закатом
падает шаль

Старости. Черные
стены. Но –

Проблеск: сгорает
надежда.

Человек, оказавшись
между

Рождением и
смертью, ищет свой
жизненный путь.

И заблудшего сложно
назад вернуть:

Он не тот, что был
прежде.

Теребя извилиной
мозга

Свои тщательные
наброски

Настоящего, он
забывает будущий
день.

Ад и рай постепенно
уходят в тень.

И ногам становится
скользко [...]



*Марія Тілло (Абрамович)
(1977 - 2006)*

СВІТЛО РАНКОВОГО ЦВІТУ

Частина №4



Урок №12

Філософія творчості Марії Тілло: зв'язок двох світів. Збірка «Лірика»

Мета. Ознайомити учнів із збіркою поезій Марії Тілло «Лірика», визначити філософію творчості поетеси, глибокий психологізм і філософічну спрямованість; формувати вміння творчо осмислювати прочитане, розуміти красу слова поетеси, утверджувати моральні цінності; удосконалювати навички виразного читання та аналізу ліричних творів; виховувати любов до поезії.

Очікувані результати:

знатимуть: назви збірок поетичних творів М. Тілло, перелічуватимуть та ілюструватимуть прикладами з тексту наваторські позиції М. Тілло; умітимуть: виразно читати поезії, засобами виразного читання передавати настрій твору.

Тип уроку. Урок вивчення нового матеріалу

Методи, прийоми і форми роботи:

Міні-лекція учителя, виразне читання поезій, бесіда, аналіз поезій.

Обладнання: портрет М. Тілло, збірки її творів.

Поэты долго не живут.

Поэтов просто не прощают:

Они в реальность воплощают,

Чего в реальности не ждут

И по наитию бредут,

Забыв дорожку в трафарете.

И потому на этом свете

Поэты долго не живут...

Епіграф до уроку:

Так чого ж я шукаю і чим я живу

Велемовний світ, велелидний.

Ви поезія, вірші?

Чи тільки слова?

Л.Костенко.

Випереджуvalyni завдання:

підготуватися до виразного читання поезій (за бажанням одні з них вивчити напам'ять), підібрати музичну фон для поетичного читання), згрупувати твори за мотивами.

Xід уроку

1. Організаційно-мотиваційний етап.

1. Вступне слово вчителя.

Дівчинка, років шести-семи, тримаючись за руку тата, весело про щось розповідала йому. Це була донька моїх викладачів Семена Дмитровича і Надії Леонідівни Абрамовичів (я була студенткою Кам'янець-Подільського педінституту).

Не знала я тоді, яка доля чекає маленку Машу, не знала, що пройдуть роки, і я буду читати поезію Марії Тілло, пізнавати світ через її ліричне Я, захоплюватись красою поетичного слова, задумуватись над філософією життя. Її вірші такі задушевні, вдумливі, щемливі, не залишають байдужими тих, хто переймається питанням людського Буття, пошуку Істини, хто ставить перед собою питання «Хто я?», «Що може зробити людина у цьому світі?»

Сьогодні ми з вами намагатимемось розкрити для себе філософію творчості цієї поетеси, поринемо в чарівний світ її поезій, думок, переживань.

2. Повідомлення теми та завдань уроку.

Узгодження цілей та плану уроку.

- Про що б ви хотіли дізнатись сьогодні?

(Учні дописують власні цілі до тих, які визначені вчителем, ознайомлюються з планом уроку).

II. Сприйняття і засвідчення учнями навчального матеріалу.

1. Слово вчителя.

Марія Тілло – автор поетичних збірок «Я» (1998), «Alter Ego»



(1999), «Терція»(2005). Вона писала російською та українською мовами, друкувалася в місцевих газетах та альманахах. Борючись з важкою недугою, вона писала, бо писати не могла.

*Но есть еще желание писать,
Желанье видеть, слышать, вновь рождаться,
Уметь среди людей не растворяться,
И жажду жить на плаху не бросать.*

Марії Тілло не стало в червні 2006 року. Зараз вона живе в серцях своїх рідних. Її Поезії не має меж. Вона серед нас...

В кінці 2006 року посмертно вийшло найповніше видання творів Марії Тілло «Лірика» (Киев. Іздательський Д. Бурого). Презентація книги відбулася в Київському Будинку актора (2007):

*Двісті сторінок – і ціле життя ...
(Передмову до книги написала М. Чикарькова).*

Публікацій:

Поезія.

Науково-методичні праці.

Про творчість М. Тілло.

«Умираючий и беззахистний сад об'ятых ужасом предчувствия растений» – післямова С.Д. Абрамовича.

В чому ж полягає філософія творчості поетеси?

На попередніх заняттях ви познайомилися з особливостями інтерпретації власного бачення оточуючого світу, з традиціями Й. Бродського і поезії «срібного століття» в поетичній манері М. Тілло.

Суб'єктивна медитативність, власна філософія життя, розкутість ліричного монологу, відчуття поета як «інструмента мови» – це традиції І. Бродського в її творчій манері.

Тяжіння до «рентгену реальності» (традиції символізму), «акмеїстично нерозділеність чуттєвого та духовного, цікавість до «самовитого» слова в дусі футуристичного експерименту – це пов'язує творчість М. Тілло із поезією «срібного століття». Але тільки пов'язує, бо творчість її самобутня і неповторна.

Життєстверджуюче начало, драматизм: життя і смерть, богошукання, пошук духовних орієнтирів – ось філософія її творчості.

Поетеса постійно жила на грани двох світів. Це визначило і тематичну структуру її віршів.

Хватит! Дальше – нельзя. Дальше смерть.

Дальше маску снимает сознанье.

И рассудок стремиться успеть

Осознать: за что наказанье...

Часте вживання слова «смерть» і... безкінечна радість життя. А життя в поетичному світі М. Тілло домінует над смертю кількісно і тематично: «Жизнь не имеет конца»

Вона говорила, что щаслива, уміла радіти життю.

Телом, душой ощущаю, что – это реальность.

Руки сложила в смиренной и страстной мольбе.

Господи Боже, прими от меня благодарность!

Счастье настало. Спасибо! Я верю Тебе!!!

В багатьох віршах вона роздумує «о смысле жизни», про призначення людини, Бога.

Лірика Тілло завжди змальовує лише сам по собі стан, наприклад, порив здивування, спалах гніву, болю, радості – дещо ціле, що власне не є цілім. Тут потрібна єдність почуття. У віршах поетеси відображеній не цілісний характер, а душевний стан ліричного героя у певний момент, її твори написані здебільшого від першої особи, ніби від авторського Я. Проте не слід повністю ототожнювати поета і персонажа ліричного героя. Ліричний герой М. Тілло висловлює думки і почуття багатьох людей.

Поетеса використовує і автобіографічні мотиви, але часто за допомогою художнього вимислу, через своє Я типізує найбільш істотні і життєві явища, думки і почуття людини. Її ліричний герой прагне самоти, і боїться її, («Я не умею слушать тишину»).

В її поезії герой прагне віднайти душевну рівновагу, розібратися в тонкощах своїх відчуттів. Часом свідком її душевних мук є природа, яка сприймається поетесою як світ, в якому можна знайти розуміння швидше, ніж серед людей.

Авторський монолог є однією з багатьох форм вираження свідомості поетеси. В роботі над авторською позицією слід часто вдаватись до лінгвоаналізу, щоб зрозуміти її філософію.

Її зріла поезія тяжіє до архетипічних символів (вогонь, пітьма, сонце, світло, ніч).

Можна говорити і про «небесний голос» в її поезії.

Разом з тим, вірші Тілло прості і сучасні, в кожному із них ми легко можемо почути її саму. Вона створює незабутні образи, досягає естетичної досконалості.

За тематикою поезія Тілло, в першу чергу, – це філософська лірика.

(«Кровавая звезда; «Карусель»; «Церковный хор» та інші), пейзажна «Рассвет»; «Берёза раскинула ветви»; «Сцепились осень и зима»; «Прими в мечту частину сна».

Філософічність і ліризм у творах поетеси органічно поєднуються, вірші захоплюють глибоким психологізмом і естетичною повнотою.

(«Все мы уйдём не оставив след ...») «Весна потерялась. Зима белой пылью...»). Марія не хотіла виходити «на люди» зі своїм особистим, тому так мало місяця приділяє інтимним почуттям. Її поезія поза політикою.

Останні вірші – це ліричний заповіт: відчути себе частиною загального буття, прийняти неминуче й пройти з несхиленою головою крізь випробування та перешкоди у Вічність.

Чи розгадаємо ми її вірші, чи зрозумімо філософію творчості?

2. Виразне читання поезії. (Луна піжна мелодія).

Вчитель: Пам'ятаєте слова Ліни Костенко:

«Поезія – це завжди неповторність,
якийсь безсмертний дотик до душі».

(Учні, на фоні підіраної музики, читають поезії).

Учитель пропонує проаналізувати прочитані поезії.

(Наприклад, «Освобождение из тени», «Весомой поступью дороги», «Сегодня», «Рассвет», «Интервали», «Бессловесные стихи», «Спешящий шепот винущей листвы...», «Я не умею слушать тишину», «Простота», «Карусель», «Путь назад», «Без права» та інші.) Вчитель: Дякую вам за те, що співпереживали, разом боролись і жили.

Перед вами коротенькі схеми аналізу поезії. Подумайте, як відповісти на ці запитання. (Учні аналізують поезію.)

Схема аналізу поезій:

1. Чи значення усіх слів зрозуміле?

2. Про що цей твір?

3. Які біографічно-психологічні умови написання твору?

4. Які настрої (почуття) передано у творі?

5. Які образи твору передають настрої (почуття) особливо виразно?

6. Які художні засоби підсилюють ці настрої?

7. Які основна думка твору і в яких рядках вона виражена?

8. Які думки і почуття пробуджує у вас цей вірш?

- Виділіть художні опозиції цих творів

(Можливі відповіді:

Про майбутнє, теперішнє, минуле.

Про вічне й скороминуче.

Про коштовнє й дешеве.

Про справжнє і штучне.

Про неповторне й буденне.

Про істинне й таке, що видає себе за істинне.

Про історію, славу й мистецтво.

Про природу й Всесвіт.

Про метушину життя і вічний спокій.

Про матеріальну й моральне.

Про людину і натовп.

IV. Закріплення вивченого матеріалу.

Слово вчителя:

Поетичний світ Марії Тілло дуже багатий, ви мали змогу переконатися в цьому.

Самостійна робота.

(Усні відповіді на запитання):

- На основі почутого створіть словесний портрет М. Тілло або розкажіть, якою у вашій уяві вона постала.

- У чому полягає філософія творчості М. Тілло?

- Про який зв'язок двох світів наголошує поетеса?

- Які новаторські позиції Марії Тілло? Проілюструйте їх прикладами з тексту.

- Продовжіть, будь ласка, речення: «Для мене філософія Марії Тілло...»

V. Підсумок уроку.

Вчитель: Сьогодні ми вчилися жити на уроці, завтра вашим вчителем стане саме життя, іноді важке, нестерпне. Поезія М. Тілло нас переконує: внутрішні можливості людини безмежні, не забувайте про це і завжди боріться за людину в собі, за незаплямоване сумління.

Поставте оцінку собі та назвіть учнів, які, на вашу думку, найкраще працювали на уроці.

VI. Домашнє завдання. Самостійно дібрати і проаналізувати одну із поезій Марії Тілло.

С. КИЩУК, учителька світової літератури

Великозозулинецької ЗОШ І-ІІІ ст.



Урок №13

Постмодернізм поезій Марії Тілло

Мета: продовжити аналіз поезії Марії Тілло, схарактеризувати постмодерністську мозаїчність художнього світу поетеси; розвивати навики аналізу ліричних творів, виразного читання, уміння висловлювати та аргументувати свою думку, виховувати інтерес до літератури та естетичні смаки.

Обладнання: Портрет Марії Тілло, збірки віршів поетеси, репродукція картини Сальвадора Далі «Час тече», аудіозапис пісні «Visualize» гурту «The Beat Junkies».

Епіграф до уроку:

Как странно... Перепутанная суть...

История начала бесконечна.

Прости, мой друг. Прости, не обессудь,
Но путь Земной тернистее, чем Млечный

Марія Тілло

План уроку

I. Мотивація навчальної діяльності.

Слово вчителя (на фоні пісні «Visualize» постмодерністського гурту «The Beat Junkies»).

Історія людства позначена послідовною зміною культурних епох. Остання з них дісталася назву доби постмодерну.

Хоча постмодернізм — явище космополітичне, сьогодні вже можна казати про те, що він є чинником ментальності для кожної країни і має своє національне коріння. Саме на світовому історико-культурному тлі і проступає національна органічність цього специфічного художнього явища. Про те, які характерні ознаки має український постмодернізм, ми дізнаємося, аналізуючи поезію Марії Тілло.

II. Оголошення теми і мети уроку.

III. Основний зміст уроку.

1. Слово вчителя.

Поезія Марії Тілло — це яскравий зразок інтелектуальної філософської лірики ХХ століття. Її поезія — це бачення дійсності одночасно в різних ракурсах, відтворення її з використанням словесних, культурних, історичних та музичних асоціацій.

У творах поетеси живе модель світу — нескінченний простір космосу, і політ думки, яка вільно перетинає простір:

Путешествие по пространству —

Так обычно и так нелено.

Остановки, названия станций.

А по солнцу гуляет небо...

Обжигаясь в лучистом свете,

Остается по-прежнему синим.

А звезда расставила сети,

Но увязла в земной трясине.

Смелый ветер желает видеть,

Хочет петь — только нот не хватает, —

И ребенок стремится обидеть,

И пространство за горло хватает.

1. Слово вчителя.

Постмодерністську культуру часто характеризують як явище, пройняте настроями «кінця історії», коли вже все сказано, немає під'рунтя для виникнення нових, оригінальних ідей. Однак вагомішою, переконливішою є концепція постмодернізму як культури нового художнього змісту, а зовсім не занепаду, вичерпності. Саме в цьому і переконує нас поезія Марії Тілло, в якій наявні основні ознаки постмодернізму.

2. Робота учнів зі словниками літературних термінів

Постмодернізм — світоглядно-мистецький напрям, що в останні десятиліття ХХ ст. змінив модернізм.

Риси поезії постмодернізму:

- культ незалежної особистості;

- потяг до архаїки, міфу, колективного позасвідомого;
- прагнення поєднати, взаємодоповнити істини (часом полярно протилежні) багатьох людей, націй, культур, релігій, філософій;
- бачення повсякденного реального життя як театр уабсурду, апокаліптичного карнавалу;
- використання підкреслено ігрового стилю, щоб акцентувати на ненормальності, несправжності, протиприродності панівного в реальності способу життя;
- зумисне химерне переплетення різних стилів оповіді (високий класицистичний і сентиментальний чи грубо натуралистичний і казковий та ін.; у стиль художній нерідко вплітаються стилі науковий, публіцистичний, діловий тощо);
- форма твору домінує над змістом.

3. Виразне читання учнем поезії Марії Тілло «НЕБОПАД»

Небо, упавшее в лужи и грязь:

Черное месиво белого снега —

Будто прыжок с высоты, с разбега:

Облако снова утратило власть.

Компас сломался — куда идти?

Небо запуталось в темных тучах,

Яркую молнию гром озвучил.

Звуки дождя на немом пути

Что-то пытаются рассказать.

Но почему-то в беззвучии снега

Падает небо опять с разбега;

Небо, которое не достать...

Мнется ногами голубизна,

На сапоги налипает ветер.

Мрак растворяется в мрачном свете.

Что это, Боже: зима? весна?

Время забыло про циферблата.

Что это, Господи: осень? лето?

Только что — было, а нынче — нету.

И невозможно уйти назад.

Но неизвестно, что впереди:

Хочется видеть, а жизнь ослепла.

И почему-то падает небо

Верхней мечтою на нижнем пути.

Коментар вчителя:

У цьому вірші ми бачимо деяку розгубленість ліричної геройні перед хаотичністю та непривабливістю світу. Але ця розгубленість вступає у суперечність із сувереною, стрункою та гармонійною формою вірша. Це є однією з важливих ознак постмодерністської лірики: форма твору домінує над його змістом.

4. Виразне читання учнем поезії «РАРИТЕТ»

Там, на забытых дорогах,

В скватах жестокого дня

Мечутся мертвые боги —

Дети слепого огня.

Купол седого Олимпа

Все-таки слишком высок.

Кто-то разбил и рассыпал

В «боги» понятие «Бог».

Дети античного счастья —

Вымысел взрослых детей —

Как не хватает вам власти

В мире реальных людей!

О, современные классы!

Новый этап — новый стресс...

И на обломках Парнаса

Плачет испуганный Зевс.

1. Еврістична бесіда:

1) Чи зрозумілі ви прочитане? Яке враження викликав у вас вірш?

2) Які риси постмодернізму можна виокремити в даному творі? (Мозаїчний художній світ поетеси протиставлений як реальному світу, так і світу міфологізованому, світу ідеологізованих штампів);

3) Простежте, за допомогою яких художніх засобів створюється загальне тло твору?

5. Виразне читання вірша «ВРЕМЯ РАЗНЫХ ЭПОХ»

Безглазый взгляд



Бесчувственной Венеры
Стремится поразить.
Забрать, унизить.
О, символ невозможной,
Страшной эры!
Твой стройный стан
На шаткости карниза
Истории. И время,
Яко ветер,
Смеется,
Жизнестойкость разрушая
И ты один,
И я одна на свете
И маленький Амур,
Крылом мешая,
Желает нам того,
Что невозможно.
Болотистая местность поглощает
Эмоции.
И змейка осторожно
Жестким жалом
Медленно страшает
Бесіда за прочитанием:
1) Визначте незвичні образи, які є в цьому вірші?
2) Щоєднає цей вірш з постмодернізмом? (Зняття меж між
високим і низьким, розкриття світотуття як чогось невизначеного,
незрозумілого)
3) Спробуйте схарактеризувати ідейний зміст вірша (Любов до
життя, любов до близького)
6. Порівняння поетичного твору з мистецтвом живопису.
1) Виразно прочитайте поезію Марії Тілло «ЭПОХА ЗВЕЗД»

Эпоха звезд! Мой обожженный взгляд
Закончился. Расхлестанное тело
Стремилось не Вперед - о нет! - назад...
А я? - остановиться не успела.

Мерцающая Вечность подалась
Куда-то вбок. Раскосые мотивы
Дождящих линий, игровая масть -
Все так ненужно, бренно и лениво...

Все - пустота. Наполненная тьмой,
Но все же - пустота. Немое небо.
Отныне я одна. С самой собой.
И время умирало так нелепо:

Минутами, секундами; росой
Часов, казненных стрелкой циферблата.

Кружился ветер пьяной стрекозой
На фоне омертвевшего заката.

2) Розгляните
репродукцію
картини художника-
постмодерніста
Сальвадора Далі
«Час тече»

3) Обмін
враженнями:

- Що, на вашу
думку, єднає ці два
твори? (В обох
творах наявна одна із
провідних рис
постмодернізму:
бачення
повсякденного
реального життя як
театру абсурду,
апокаліптичного карнавалу).



- Яке значення у творах надається категорії часу? (Автори передають розгубленість та збентеження своїх сучасників перед великою владою Часу, їхній внутрішній неспокій у надзвичайно складному бурхливому світі).

- Яка головна думка об'єднує твори? (Можна повернути собі все - але не можна повернути час, який витратив марно).

7. Робота з епіграфом до уроку.

Вирішення проблемного запитання:

«Як в рядках епіграфа розкривається внутрішня сутність поетеси?»
«Как странно... Перепутанная суть...
История начала бесконечна.

Прости, мой друг. Прости, не обессудь,
Но путь Земной тернистее, чем Млечный.

(У контексті постмодерністської доби ці рядки набувають символічного значення. Адже їх можна розглядати як свідчення пронизливого бажання поетеси здобути світло нової істини, як свідчення мудрого розуміння того, що стан кризи є насправді переходом від кінця однієї епохи до початку іншої, коли людству відкриваються нові духовні обрії).

IV. Підсумки уроку.

Інтерактивна вправа «Мікрофон»

Продовжте речення:

Поезія Марії Тілло — явище постмодернізму, тому що...

V. Домашнє завдання.

Виразно читати і аналізувати вірші Марії Тілло.

О.КОМАР,

учитель Красилівської ЗОШ I-III ст. №2.



Урок №14

**Постать Марії Тілло в поезії сучасників. Віталій
Колодій «Відбивсь годинник тінню на столі», «Пора
прощань», «Сліди вітрів». Марія Чикарькова
«М. Т.» Юрій Ткачов «Узел удивленья и сомненья»**

Мета уроку: ознайомити учнів з поезією, присвяченою поетесі, поглибити та розширити знання про Марію Тілло ; розвивати навички виразного читання, цілісного аналізу поетичного твору, усного зв'язаного мовлення, логічного мислення; сприяти вихованню любові до поетичного слова, інтересу до пізнання особистості.

Тип уроку: формування й удосконалення навичок та вмінь.

Обладнання: портрет поетеси, збірки поезій, фотоілюстрації.

Очікувані результати:

Учень:

аналізує вірші, в яких дається оцінка особистості М. Тілло та її творчості;

визначає авторську оцінку ліричної геройні;

висловлює власне ставлення до прочитаних поезій;

виразно читає поетичні твори;

акцентує увагу на оцінці творчості М. Тілло в поезіях В. Колодія, М. Чикарькової, Ю. Ткачова.

Епіграф:

...Сила духа, боль и любовь –

в оставленных тобой стихах

Елена ЛУДЧЕНКО.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ.

II. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Учитель. Марія Тілло була надзвичайно яскравою особистістю. Її життя, коротке та яскраве, поетична творчість привернули увагу сучасників, людей, які добре знали її особистість. Дивно було б, якби це не знайшло відображення в їхній творчості.

III. ОГОЛОШЕННЯ ТЕМИ Й МЕТИ УРОКУ.

IV. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ.

Дати відповіді на запитання:

Які назви мали збірки поезій Марії Тілло?



- Як можна визначити тематичну спрямованість творчості поетеси?

- Які вірші Марії Тілло привернули вашу увагу?

Творче завдання. Складання та зачитування сенканів на тему «Творчість».

V. СПРИЙНЯТТЯ ТА ЗАСВОЄННЯ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ.

1. Слово вчителя

На сьогоднішньому уроці предметом обговорення та аналізу будуть твори, присвячені Марії Тілло. В збірниках «Науково-поетичні читання пам'яті Марії Тілло» (випуск 1-4) надруковані вірші на пошану Марії Тілло. Це добробки Марії Чикарькової, Сергія Пантюка, Дмитра Бураго, Семена Абрамовича, Олени Лудченко – загалом всіх і не перерахувати.

2. Робота над поетичними творами.

2.1. Виразне читання поезій, які учні самостійно визначили для презентації на уроці.

2.2. Ідейно-художній аналіз поетичних творів

Бесіда за прочитанням:

Виразне читання учнями інших поезій, які їм найбільше сподобалися.

Словникова робота за запитаннями учнів.

Обмін враженнями від прочитаного.

Евристична бесіда:

- Який загальний настрій поезій?

- Що їх об'єднує?

- Які почуття переповнюють авторів?

- Якою є лірична геройня у прочитаних творах?

VI. ЗАКРИПЛЕННЯ НАБУТИХ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК

1. Робота з епіграфом.

- Подумайте, як слова Олени Лудченко перегукуються із темою нашого сьогоднішнього уроку та творчістю Марії Тілло взагалі?

- Які ще епіграфи можна було б підібрати до нашого уроку з інших творів, що прозвучали на уроці? Чому?

2. Робота над твором-мініатюрою «Мої враження від поезій, присвячених пам'яті Марії Тілло»

Перевірка письмових робіт учнів (3-4 роботи).

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Підготувати презентацію «Життя та творчість Марії Тілло в сучасному літературному процесі»

VIII. ПІДСУМОК УРОКУ

1. Заключче слово вчителя.

- Я сподівауся, що на сьогоднішньому уроці ви розширили свої знання про творчість Марії Тілло, ознайомились з оцінкою її творчості іншими поетами. У вашій уяві намальовано інший образ поетеси-Марія Тілло очима друзів, інших майстрів поетичного слова.

2. Інтерактивна вправа «Мікрофон»

3. Продовження речень

Марія Тілло сьогодні відкрилася для мене як

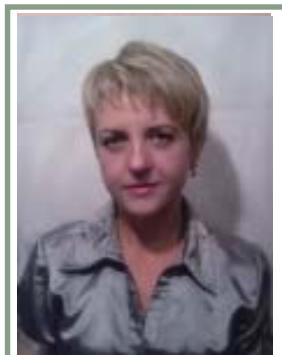
У поезії Марії Тілло мене приваблює

Мене вразила поезія

Цей урок допоміг мені усвідомити.....

В. СИНЮК, учитель-методист

Антонінської ЗОШ I-III ступенів.



Урок №15

ПДСУМКОВЕ ЗАНЯТТЯ Захист учнівського проекту на тему «Життя і творчість Марії Тілло в сучасному літературному процесі»

ЗМІСТ

Паспорт проектної роботи.

Анотація проекту.

Мета проекту.

Завдання проекту.

Етапи проведення роботи.

Практична цінність проекту.

Інформаційна частина проекту.

Презентація до проекту (додаток №1).

Паспорт проектної роботи.

Керівник проекту: Катерина Михайлівна Барабонська, вчитель світової літератури, вчитель вищої категорії Красилівського НВК «Гімназія та ЗОШ I ст.».

Автори: учні 7-А(11) класу Красилівського НВК «Гімназія та ЗОШ I ст.».

Тип проекту: ознайомлювально-інформаційний.

Тема проекту: «Життя та творчість Марії Тілло у сучасному літературному процесі».

Анотація проекту:

Темою проекту, підготовленого учнями 7-А(11) класу гімназії, є «Життя та творчість Марії Тілло у сучасному літературному процесі».

У представлений роботі узагальнено дослідженій матеріал з даної теми і подано у вигляді інформаційної частини роботи та презентації на тему «Марія Тілло: життєвий та творчий шляхи поетеси».

Проект буде цікавий учителям світової чи української літератури, а також учням середніх та старших класів як теоретичний та практичний матеріал для уроків і позакласних заходів, присвячених творчості Марії Тілло. Інформація, досліджена у проекті, розширює та поглибує знання учнів щодо життєвого та творчого шляху української поетеси ХХ ст. Марії Тілло.

Мета проекту:

Провести дослідження життєвого і творчого шляху поетеси Марії Тілло, визначити її роль та місце в сучасному літературному процесі. Весь зібраний матеріал оформити у вигляді ознайомчо-інформаційної проектної роботи та презентації.

Завдання проекту:

Визначити актуальність теми та цілі проекту.

Вивчити та узагальнити матеріал, що стосується творчого та життєвого шляху Марії Тілло.

Складти план проектної творчої роботи.

Оформити роботу у вигляді творчого інформаційного дослідження.

Створити презентацію, присвячену життю та творчості Марії Тілло.

Популяризувати творчу спадщину поетеси, зацікавити підростаюче покоління її особистістю.

Етапи роботи:

- Поділити учнів на групи, кожна з яких отримає окреме завдання з дослідження життя та творчості Марії Тілло.

- Провести анкетування серед учнів середніх та старших класів гімназії, з одним питанням: Чи знайомі Ви з життям і творчістю Марії Тілло? Це даст можливість зрозуміти, наскільки школярі знайомі із біографією та творчістю поетеси.

- Сформувати мету проекту.

- Опрацювати різноманітні джерела, які містять інформацію про життя та творчість Марії Тілло.



- Обробити матеріал, провести його аналіз, узагальнення, зіставлення з відомими фактами, зробити аргументовані висновки.
- Відібрати із опрацьованих джерел цікаву та пізнавальну інформацію, що відповідає обраній темі.
- Зібрати потрібний ілюстративний матеріал.
- Оформити інформаційну частину: творчий дослідницький проект.
- Створити презентацію до проекту.

Практична цінність проекту:

Матеріал, зібраний і узагальнений у даній проектній роботі, дає можливість більш повно та детально дізнатись про ще не досить відому у широких колах українську поетесу Марію Тілло, її життєвий, а також творчий шлях; познайомити учнів із деякими поезіями із творчої спадщини талановитої письменниці.

Тривалість проекту

Проект середньої тривалості: може тривати від одного-двох тижнів і аж до місяця.

Інформаційна частина проекту

Роботу проводили такі групи учнів:

- **біографи;**
- **дослідники творчості;**
- **психологи.**

Анкетування-опитування

Учням середніх та старших класів було поставлено запитання:

Чи знайомі Ви з життям та творчістю української поетеси Марії Тілло?

Результати виявилися наступними:

Висновок: отже, лише невелика частина школярів знає, хто така Марія Тілло і які твори належать її перу, але більшість учнів не знайомі із життям та творчістю Марії Тілло, тому тема, яку ми обрали для нашого проекту, є нагальною та актуальну.

Результати роботи:

Біографи:

Марія Семенівна Тіллу (Абрамович) прожила всього 28 років. Через важку хворобу вона пішла з життя на світанку свого багатогранного таланту. Народилася Марія в Україні в 1977 році в місті Коростишеві, Житомирської області. Її дитячі роки пройшли в Кам'янці-Подільському. Навчалася на філологічному факультеті Чернівецького національного університету, після закінчення аспірантури блискуче захистила дисертацію з творчості Йосипа Бродського. Її робота – перше і поки єдине в українському літературознавстві монографічне дослідження художнього світу поета. Працювала в Чернівцях викладачем культурології та української мови в торгово-економічному університеті, активно брала участь у культурній роботі центру міської єврейської громади.

Дослідники творчості:

Марія Тілло жила в Чернівцях, закінчила російське відділення філфаку та аспірантуру Чернівецького національного університету, захистила кандидатську дисертацію з поезії Бродського на тему: «Художественный мир Иосифа Бродского в контексте русской поэтической традиции». Молода поетеса визнавала Бродського своїм учителем. Багато спільніх мотивів та образів можна помітити у творчості двох поетів, зокрема – сенс людського життя:

ПУТЬ

Луна погружается в сети
Ночного дождя. Продрогшие дети
Звездной пыли падают вниз, не удержав мечту.
И калечит собой фантастический меч ту
Часть, что зовется последней.
Человек – лишь параграф Вселенной.
Он – одиночество. И быть откровенным
С одиночеством сложно. И сложно забыть печаль.
На плечи закатом падает щаль
Старости. Черные стены. Но –
Проблеск: сгорает надежда.
Человек, оказалвшись между
Рождением и смертью, ищет свой жизненный путь.
И заблудшего сложно назад вернуть:
Он не тот, что был прежде.
Теребя извилиной мозга
Свои тщательные наброски

Настоящего, он забывает будущий день.

Ад и рай постепенно уходят в тень.

И ногам становится скользко [...]

Біографи:

Формальні пошуки, властиві молодим поетам, спочатку відводять її з аури вчителя, але в переддень смерті, у віршах останніх днів – повертається до серйозності тону і строгості форми.

Поэты долго не живут.

Поэтов просто не прощают:

Они в реальность воплощают,

Чего в реальности не ждут

И по наитию бредут,

Забыв дорожку в трафарете.

И потому на этом свете

Поэты долго не живут...

Марія Тілло, 2005р.

Дослідники творчості:

Марія писала оригінальні вірші, у неї вийшли три поетичні книги:

- «Я» (Чернівці, 1998);

- «Alter ego» (Чернівці, 1999);

- «Терція» (Київ, 2005).

Четверте найповніше видання творів поетеси вийшло уже посмертно:

«Лірика» (Київ, 2006).

Психологи:

Її вірші тонко виокремлювали навколоїнші дива, легко доторкались до гілочки й листячка в ореолі світанкового світла, струшуючи рядки мудрих строф сріблясті росинки поетичного образу. Свіжість і загадковість усе нових і нових світових образів знаходять не до кінця окреслений, як і в самому житті, просторово розлогий, завислий у далечині поетичний вираз. Світлий, оповитий мрією, котрий кличе за собою – як передсвітанковий, туманний серпанок ... А десь попереду, ще такі незрімі, але вже з помітними обрисами нові образи, нові почуття, нові емоції...

Следи за звездами. Они,

Все так же холодно жестоки,

Бытует взгляд остроконечным током,

Бросая вниз свои огни.

И лишь однажды не смогла

Звезда за небо удержаться;

Она – разбиться и сорваться! –

Мечтой в ладонь мою легла.

Біографи:

В 14 років у Марії був виявлений складний недуг, недуг з тих, що роблять межу між життям і смертю дуже тонкою, а людину, скильну до роздумів, до творчого осмислення дійсності – поетом.

Поэты

На красоте сомкнулось время.

Сознанье, спрятанное в джаз,

Играет в прятки только с теми,

Кто видит что-то, но не нас.

А мы, разбросанные дети, Себя швыряем на весы

И едем в солнечной карете,

Пугаясь отзвуков грозы.

Психологи:

Її вірші, глибоко психологічні, звернені в яскравий внутрішній світ – світ нестримних почуттів і величезною життєвою енергією, бували злегка іронічні, але часто і профетичні.

Дослідники творчості:

Как странно... Перепутанная суть...

История начала бесконечна.

Прости, мой друг. Прости, не обессудь,

Но путь земной тернистее, чем Млечный.

Здесь слишком много непонятных ям,

Обрывов, скал – до тупика пространства.

Хромающий хорей, разбитый ямб

Бредут, ломая суть реальных странствий.

Торопятся прийти куда-нибудь,

Достигнуть. Чтоб погибнуть в чем-то вечном.

Как странно... Перепуганная суть.

История начала бесконечна.

* * *

Радость безумная, скорость слов,

Искренность нервных небес-основ,

Необъяснимая суета —

В этом и спрятана красота

Жизни, которой-то в общем нет,



Все мы уйдем, не оставив след
В вечной грязи на тропах эпох:
Имя накроет зеленый мох
С меткой «Забвение»: канет в высь
Странно-красивая птица Жизнь.

Біографія:

Зукали вірші Марії Тілло і на молодіжних вечорах (де нерідко виконувалися авторкою під гітару), і на презентаціях збірок, і на музично-поетичному концерті в Києві. Писала вона дуже багато, але встигла опублікувати тільки три книги віршів («Я», «Alter Ego» і «Терція») та кілька збірок віршів у колективних виданнях.

Дослідники творчості:

Її поезія наповнена відчуттям цінності життя в усіх її проявах, пройнята духом просвітлення і сміливого пошуку слова, що в основі своїй приховує яскраві та духовно насычені образи. Серед художніх засобів, які найчастіше зустрічаються у творах Марії Тілло, можна відзначити наступні: антитеза, незвичайні епітети та оксюморон.

Конец – начало

Черной дырою ворона в небо
Падает с провода. Белый снег.
Так, словно крошки холодного снега,
Ищет свой ток – несинхронный бег
Бьется об стекла, об стены, крыши,
Шепчет бесшумную в шуршанье машин.
Может, когда-то и я услышу,
Что говорит этот зимний спин.
Мир бесконечен, но в окончаниях:
После зимы наступает весна.
И тишина поглощает ворчанье:
Четкий момент беспробудного сна.
Что-то есть хуже, а что-то лучше.
После костра дышит жизнью зола.
Так и ворона, упавши в тучи,
Что-то, закончивши, начала.

Біографія:

28 років життя – це надзвичайно мало, але поезія не визнає кордонів між світами і просто продовжує жити своїм життям тут і навколо, сьогодні і завжди.

Дослідники творчості:

Настрій, яким охоплена поезія, которую Марія Тілло написала напередодні своєї кончини, доводить читачам те, що світло здатне перемогти пітьму, а життя здатне побороти смерть.

Бесконечность...

Время играет на грани пустых многоточий,
Время не чувствует разницы «Здравствуй» – «Прощай».
Но постепенно минутами жизнь кровоточит,
И, как итог, гробовщик получает чай.
А ведь когда-то и он потеряет дыханье...
Есть ли желание жить? Ведь конец – умереть...
Время, не чувствуя смысла, играет на грани
Жизни и смерти, плетя равномерную сеть.
Жизнь – посекундная горечь: веселые слезы
Кожу сдирают с застывшего злого лица.
Сердце погасло костром в ожиданья угрозы.
Просто с ответом: ведь жизнь не имеет конца.

Біографія:

Навіть та дещо творів Марії Тілло, яка відома широкому загалові читачів засвідчує, що перед нами повноцінна творча особистість. Тому що її творчість – це творчість повністю сформованого, зрілого поета України, котрий органічно ввійшов у канву сучасного літературного процесу.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДО ПРОЕКТУ

Додаток 1



Основні життєві віхи

- ❖ Марія Семенівна Тілло (дівоче прізвище Абрамович) народилася 2 листопада 1977 року в місті Бориславі Запорізької області.
- ❖ Дитячі роки пройшли в Кам'янці-Подільському.
- ❖ В 1993 році закінчила школу в Чернівцях.
- ❖ Навчалася в Чернівецькому національному університеті на філологічному факультеті (відділення російської мови та літератури).
- ❖ В 2001 році у рідному університеті захистила дисертацію на тему "Художественный мир Иосифа Бродского в контексте русской поэтической традиции".
- ❖ В останні роки життя була викладачем української мови, релігієзнавства та культурології у Чернівецькому торгово-економічному університеті.
- ❖ 2006 року Марія Тілло не стало.



Початок творчого шляху

«Слагать стихи и, шире, художественные тексты она начала, можно сказать, с тех пор, когда стала говорить. Характерно, например, стихотворение в прозе «Маленькая волна», которое было создано Машей, когда ей было всего 10 лет.»

[Зі спогадів батька Семена Абрамовича]

ALTER EGO



Видання поетичних творів

- Абрамович Марія. Я. – Черновці: Рута, 1998. – 64 с.
- Абрамович Марія. Alter ego. – Черновці: Рута, 1999. – 45 с.
- Тілло Марія. Терція. – К.: Іздательский дом Д. Бураго, 2004. – 70 с.
- Тілло Марія. Лирика. – К.: Іздательский дом Д. Бураго, 2006. – 202 с.

К. БАРАНОВСЬКА, учитель Красилівського НВК «Гімназія та ЗОШ I ст.»